

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2023/56
2. maj 2023
Mariane Paviasen

Kalaallit Nunaanni Naalackersuisunit taperserneqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut: Uunga siunnersuut Nunani allamiut pillugit inatsimmik allannguneq pillugu inatsisinik assigiinngitsunik aamma Schengenimi isumaqatigiissutip Danmarkimit ilannguffigineqarnera pillugu inatsimmik allannguneq pillugu inatsisinik assigiinngitsunik Kalaallit Nunaannut atuutilersitsineq pillugu peqqussut

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoq)

Inuit ataqatigiit sinnerlugit Naalackersuisut nunani allamiut pillugit inatsip aammalu Schengenimi isumaqatigiissutit Danmarkimiit ilannguffigineqarnerata kinguneranik allannguutit atuutilersinneqarnissaat pillugit peqqussutit inatsisartunut suliassanngortitaat ima oqaaseqarfigissavarput.

Ullutsinni nunarsuatsinni inuuneq inuit nammineq pilersitarisaanik ulorianartorsiortitsisarnerit annertusigaluttuinnartut tusagassiutini malinnaasarnikkut takusarparput.

Nunatta soqutigineqaleraluttuinnarnerani, nunani allaniit tikittartut amerligaluttuinnarneranni pisariaqavippoq nunatsinni sillimaniarnikkut annertusaanissaq.

Killeqarfiit avallernik siunnersuumi taagorneqartut killeqarfiit avataaniit tikiffigineqartartut pineqarput, mittarfissualiortitserpugut, umiarsuit takornariartaatit amerliartuinnavipput, namminerisamillu angallammik angalallutik nunatsinnut tikittartut amerlatsikkiartorput, sulisartut nunani allaniit suliartortut, ilaqutaqarnertik pissutigalugu nunatsinnut nunasisarsut, suli siunissami amerligaluttuinnarnissaat naatsorsuutigisariaqarparput, Danmarkip Schengenimi isumaqatigiissummut ilanngunnerani allassimasoq

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Nunatsinni Savalimmiuni Schengenimi suleqatiinermi nunat peqataasut akornanni inuit angalasut nakkutilliiffiqineqarneq ajorput.

Siunnersuumi uani pineqartut tassaapput, pisortat qarasaasiakkut sakkussanik atuisinnaanerat naalisarlugu SIS nunamut aggerfigisamut utertitsinermut peqqussut, isumannaallisaanermi nunasiortortunik nakkutilliissuk, EES tassaasoq nunani allanit tikittunik, aallatunullu misissuisarfik massakkut naqiterilluni nalunaarsuisarnermiit taartissatut atorineqalersussa q pitsaanerusunngortitsisussa, kiisalu ETIAS tassaasoq piffissami aalijangersimasumi sivikitsumik najugaqarnissamut akuersissummut, angalasinnaanermullu akuersissummut tunngasoq.

Siunnersuummi anguniarneqartoq pingaarneq tassaavoq: killeqarfitsinnik nakkutilliinneq, alapernaarsuineq, peqqarnissaarnianik akiuvineq, nunami allamiut nunatsinnut iserniartunik annertunerusumik nakkutilliillunilu miisissuisinnaaneq, arsaarinnittoqarsinnaanera, nunatsinniit anisitsisinnaanermi malittarisassanik sukannernerulersitsineq. Tamannalu inuit nunani allaniit tikittartut, najugaqarallartartut, suliariorallartartut pillugit malitassat sukaterneqarput. Nunanilu allanik paasissutissanik avitseqatigiittarnerup ajornannginnerulernissaannik siunertaqartoq.

Schengenimi isumaqatigiissut 14.Juni 1985-imi isumaqatigiissutaasimavoq killeqarfinni ataatsimoorussani nakkutilliinerup atorunnaarsikkiartorneqarnissaa, nunat EU-mut ilaasortat 23-it, EU-mullu ilaasortaannngitsut sisamat isumaqatigiissuteqarfigisimasaat.

Nakkutilliinerulli annertusarneqarnissaa pisariaqarpoq, ulluni atukkatsinni ajuusaarnaraluartumik peqqarnissaarniat tusarsaaleraluttuinnarfianni sillimmartaarnissaq pisariaqaleraluttuinnarpoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Nunatsinnut tikittartut kinaasusai assilisinnikkut aammalu assaat inuiaasa ipaasaasa assilineratigut toqqorsivikkut nalunaarsuisalernissat pisariaqavipput. Siunnersuumilu oqaatigineqartoq malillugu Udlændinge- og Integrationsministeriareqarfiup (Nunani allamiut- ilanngutitsinermullu naalakkersuisoqarfik) nakkutilliinerusinnaanermut pisariaqartittai Inuit Ataqatigiinniit taparserparput, taamaattorli inatsisinut ataatsimiititaliamut ingerlateqqipparput saqqummiussaqaq annertummat ataatsimiititaliami misissorluarneqarnissaa siunertaralugu.

Qujanaq